

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 De conuenientia præmiorum, quæ eis attribuuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

mo si necessarium fuerit, uoluntarium luctum afflu-
mēdo. Vñ tertia beatitudo ponitur, Beati q̄ lugent.

Actiua uerò uita in his consistit præcipue, quæ p-
ximis exhibemus uel sub ratione debiti, uel sub rō-
ne spontanei beneficii. & ad primum quidem nos
uirtus disponit, ut ea quæ debemus proximis, non re-
cusemus exhibere, quod pertinet ad iustitiam. Do-
num autem ad hoc ipsum abundantiori quodam af-
fectu nos inducit, ut scilicet feruenti desiderio ope-
ra iustitiæ impleamus, sicut feruenti desiderio estu-
riens & sitiens cupit cibum uel potum. Vnde quarta
beatitudo ponitur, Beati qui esuriunt, & sitiunt iusti-
tiam. Circa spontanea uerò dona nos perficit uirtus,
ut illis donemus, quibus rō dicitur esse donandum,
puta amicis, aut aliis nobis coniunctis, quod perti-
net ad uirtutem liberalitatis, sed donū propter Dei
reuerentiam solum necessitatem considerat in his,
quibus gratuita beneficia prestat, unde dicitur Lucę
14. Cum facis prædium, aut cenam, noli uocare ami-
cos, aut fratres &c. sed uoca pauperes, & debiles &c.
quod proprie est misereri. Et ideo quinta beatitudo
ponitur, Beati misericordes. Ea uerò quæ ad contem-
platiuam uitam pertinent, uel sunt ipsa beatitudo si-
nalis, uel aliqua inchoatio eius, & ideo non ponunt
in beatitudinibus tanquam merita, sed tanquam præ-
mia: ponuntur autem tanquam merita effectus acti-
uæ uitæ, quibus homo disponitur ad contemplatiuā
uitam: effectus autem actiua uirtus, quantum ad uirtu-
tes & dona, quibus homo perficitur in seipso, est
munditia cordis, ut s. mens hominis passionibus nō
inquinetur. Vnde sexta beatitudo ponitur, Beati
mundo corde. Quantum uerò ad uirtutes & do-
na, quibus homo perficitur in comparatione ad p-
ximum, effectus actiua uirtus est pax, secundum illud
Isa. 30. Opus iustitiæ pax. Et ideo septima beatitudo
ponitur, Beati pacifici.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod actus dono-
rum pertinentium ad uitam actiuam, exprimentur
in ipsis meritis: sed actus donorum pertinentium ad
uitam contemplatiuam, exprimentur in premiis ra-
tione iam dicta. Videre. n. Deum respondet dono
intellectus, & conformari Deo quadam filiatione a-
doptiua, pertinet ad donum sapientiæ.

AD SECUNDUM Dicendum, quod in his quæ p-
tinēt ad actiuam uitam, cognitio non queritur propter se
ipsam, sed propter operationem, ut etiam Phil. dicit
in 2. * Eth. Et ideo quia beatitudo aliquid ultimum
importat, non computantur inter beatitudines actus
donorum dirigentium in uita actiua, quos, felicitant
sicut consiliari est actus consilii, & iudicare est actus
scientiæ, sed magis attribuuntur eis actus operatiui in
quibus diriguntur, sicut scientiæ lugere, & consilio
misereri.

AD TERTIUM Dicendum, quod in attributione bea-
titudinum ad dona, pnt duo considerari. Quorū unū
est cōformitas materiæ, & s̄m hoc primæ oēs gnq̄
beatitudines possunt attribui sc̄iæ & cōsilio, tanq̄ di-
rigentibus: sed inter dona exequentia distribuuntur,
ita. s̄q̄ esuries, & sitis iustitiæ, & et misericordia perti-
neant ad pietatem, q̄ perficit hominem in his quæ
sunt ad alterum, mititas autem ad fortitudinem. Di-
cit enim * Amb. super Lucam, q̄ fortitudinis est irā
uincere, indignationē cohibere: est. n. fortitudo cir-
ca passiones irascibilis, paupertas uero & luctus perti-
nent ad donum timoris, quo homo se retrahit a cu-
piditatibus, & delectationibus mundi. Alio modo
possumus in his beatitudinibus considerare motiua
ipsarū, & sic q̄tum ad aliqua eorū oportet aliter attri-
buere. præcipue. n. ad mansuetudinem mouet reue-

In cor. ar.

ca. 10. 5.

Amb. in suo
lib. sup. Lu.
c. cuius tit.
est, De ser.
Teu & bea-
titudinib. p-
borum 15.

rentia ad Deum, quæ pertinet ad pietatem: ad luctum
autem mouet præcipue scientia, per quam ho-
mo cognoscit defectus suos, & rerum mundanarū
secundum illud Eccl. 1. Qui addit scientiam, addit
dolorem. Ad esuriendum autem iustitiæ opera, præ-
cipue mouet animi fortitudo: ad miserendum uero
præcipue mouet consilium Dei, secundū illud Deo.
4. Consilium meum regi placeat, Peccata tua eleem-
synis redime, & iniquitates tuas misericordis pa-
perum. Et hunc modum attributionis sequitur. Au-
gu. in lib. de sermone Domini in monte.

AD QUARTUM dicendum, quod necesse est bea-
titudines omnes, quæ in sacra scriptura ponuntur, ad
has reduci uel quantum ad merita, uel quantum
ad præmia: quia necesse est, quod omnes pertineant
aliquo modo ad uitam contemplatiuam. unde quod
dicitur, Beatus uir qui corripitur a Domino, p-
tinet ad beatitudinem luctus; quod uerò dicitur, Beatus
uir qui non abiit in consilio impiorum, pertinet ad
munditiam cordis: quod uerò dicitur, Beatus uir
qui inuenit sapientiam, pertinet ad præmium septi-
mæ beatitudinis. Et idem patet de omnibus aliis, quæ
possunt induci.

AD QUINTUM dicendum, quod octaua beatitudo est
quedam confirmatio & manifestatio omnium præ-
cedentium. ex hoc. n. quod aliquis est confirmatus
in paupertate spiritus & mititate, & aliis sequentibus
prouenit quod ab his bonis propter aliquam perfecti-
onem non recedit, unde octaua beatitudo quod
modo ad septem præcedentes pertinet.

H AD SEXTUM dicendum, quod Lucas narrat sermone
Dñi factum esse ad turbas, unde beatitudines enu-
merantur ab eo s̄m capacitate turbarum, quæ sola uolunt
ptuosam, & temporalē, & terrenā beatitudinem con-
uerit, unde Dñs per quatuor beatitudines quatuor
excludit quæ ad prædictam beatitudinem pertine-
rent. Quorum primum est, abundantia bonorum
exteriorū, quod excludit per hoc quod dicit, Beati
pauperes. Scdm̄ est, quod sit bene homini quantum
ad corpus in cibis & potibus, & aliis huiusmodi, hoc
excludit per scdm̄ quod ponit, Beati qui esuri-
tis. Tertium est, quod sit homini bñ quantum ad cor-
dis iucunditatem: & hoc excludit tertio dicens, Beati
qui nunc fletis. Quartū est, exterior hominū fauor
& hoc excludit quarto dicens, Beati eritis cum uer-
oderint homines. Et sicut * Amb. dicit paupertas p-
tinet ad temperantiam, quæ illecebrosa non querit
esuries ad iustitiam, quia qui esurit, cōpatitur, & cō-
patiendo largitur: fletus ad prudentiam, cuius est
re occidua, pati odium hominum ad fortitudinem.

ARTICVLVS IIII.

Verum premia beatitudinum conuenienter ennumerantur.

K AD QUARTUM sic proceditur. Videtur, quod
omnia beatitudinum inconuenienter enume-
rantur. In regno enim celorum, quod est uita
terna, bona omnia continentur. posito ergo regno
celorum, non oportuit alia præmia ponere.

¶ 2 Præter. Regnum celorum ponitur pro præmio
in prima beatitudine, & in octaua. ergo eadem præ-
miū debuit poni in omnibus.

¶ 3 Præter. In beatitudinibus proceditur ascendēdo.
cut Ang. * dicit. In premiis autē uidet. pcedi delectationem
dendo, nam possessio terre est minus q̄ regnū celo-
rum. ergo inconuenienter hmoi præmia assignantur.

SED CONTRA est autoritas ipsius Domini, qui
huiusmodi proponens.

RESPON.

